

A Debreceni Ítéltábla az M Ügyvédi Iroda (CÍME; ügyintéző: Dr. Mészáros Mátyás Zoltán ügyvéd) által képviselt felperes neve (FELPERES CÍME) felperesnek -, a Varga és Társa Ügyvédi Iroda (CÍME; ügyintéző: Dr. Varga József ügyvéd) által képviselt I.rendű alperes neve (I.rendű alperes címe) I.r. és a Varga és Társa Ügyvédi Iroda (CÍME; ügyintéző: Dr. Vargáné dr. Kálmán Katalin ügyvéd) által képviselt II.rendű alperes neve (II.R. ALPERES CÍME; Cg.; adószáma:.) II.r. alperesek ellen, élettársi közös vagyon megosztása iránt indított perében a Szolnoki Törvényszék 2013. július 2. napján meghozott 16.P.20.724/2011/67. számú ítélete ellen az I.r. alperes részéről 74. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán indult másodfokú eljárásban - a 2013. december 11. napján megtartott nyilvános fellebbezési tárgyaláson - meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett rendelkezéseit pedig részben és akként változtatja meg, hogy az I.r. alperes által - helyesen élettársi közös vagyon megosztása címen - fizetendő marasztalási összeget 4 500 000 (Négymillió-ötszázezer) Ft-ra leszállítja.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I.r. alperesnek 635 000 (Hatszázharmincötezer) Ft másodfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - az állami adóhatóság által megjelölt határidőn belül és számlaszámra - 2 500 000 (Kettőmillió-ötszázezer) Ft állam által előlegezett illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes és az I.r. alperes 1993. júliusától - 2007. márciusáig élettársi kapcsolatban élt. Az élettársi kapcsolatukból 1994. március 20. napján **GYERMEK 1**, míg 1997. március 21. napján **GYERMEK 2** utónevű gyermekük született.

A II.r. alperes jogelődjét, a **GAZDÁLKODÓ SZERVEZET NEVE - I** 1991. november 25. napján jegyezte be a cégbíróság a cégjegyzékbe. A cég beltagja megalakulásától kezdődően az I.r. alperes, a kültagja **M.M.** volt, 1000 Ft vagyoni betéttel, míg a cég jegyzett tőkéje 300 000 Ft volt. A betéti társaság főtevékenységi köre a takarítás, tisztítás volt, amelyet az I.r. alperes által a betéti társaság megalapítását megelőzően kisiparosként végzett takarítási tevékenység alapozott meg.

A peres felek akkor költöztek össze, amikor a felperes állapotos lett. Az első közös lakásuk a **GAZDÁLKODÓ SZERVEZET NEVE - I** tulajdonában álló, a **INGATLAN 1** alatti, a természetben **INGATLAN 1**ban volt.

A felperes mint vevő és a II.r. alperes jogelődje mint eladó 1994. június 10. napján adásvételi szerződést kötött, amely alapján a felperes 1 200 000 Ft-os vételárért megvásárolta a közös lakásként használt ingatlant. Az I.r. alperes mint a **GAZDÁLKODÓ SZERVEZET NEVE - I** üzletvezetője azért írta alá az adásvételi szerződést, mert így akart gondoskodni az új családjáról, ha vele valami történik, mivel az élettársi kapcsolatukat megelőzően felbontásra került az I.r. alperes házassága.

Az ingatlant 1999., illetve 2000. évben nagyobb árvíz károsította, ezért elhelyezkedése okán 2000-ben kisajátításra került.

A második gyermek születése után a felperes, **M.M.** kültag és az I.r. alperes abban állapodtak meg, hogy a **GAZDÁLKODÓ SZERVEZET NEVE - I** kültagja kilép a cégből és tagként 1997. november 1. napjától a felperes létesít tagsági jogviszonyt, a részesedésének mértéke 5% volt. A cégbíróság a II.r. alperes jogelődjének a cégjegyzékébe a tagváltozást 1998. november 1-i hatállyal jegyezte be.

2000. évben a **GAZDÁLKODÓ SZERVEZET NEVE - I** tagjai elhatározták a társaság átalakulását kft-vé. A II.r. alperest mint a **GAZDÁLKODÓ SZERVEZET NEVE - I** jogutódját a cégbíróság cégjegyzékszám alatt 2000. május 5. napján jegyezte be a cégjegyzékbe. A II.r. alperes jegyzett tőkéje 10 000 000 Ft, ebből a felperes 500 000 Ft, míg az I.r. alperes 9 500 000 Ft összegű üzletrésszel rendelkezik. Az átalakulás során a jogelőd és jogutód vagyonmérleg-tervezetének és a végleges vagyonmérlegének az adatai azonosak voltak, a jogelőd jegyzett tőkéje nem a tagok általi pénzbeli hozzájárulás befizetése, hanem a jogelőd törzstőkéen felüli vagyona biztosított forrást.

Az elsőfokú bíróság megállapította azt is, hogy a II.r. alperes jogelődjének a könyv szerinti vagyona 1993. december 31-én 26 318 000 Ft, míg a bt. kft-vé történő átalakulásakor a vállalkozás könyv szerinti vagyonának a mértéke 116 307 000 Ft volt. Az átalakulás bejegyzését követően a 2000. május 5-én készített végleges vagyonmérleg szerint a tagok között felosztható összeg 72 735 000 Ft volt. Ez az összeg 2006. december 31-én 91 378 000 Ft-ra változott.

A II.r. alperes 2000. július 17. napján megvásárolta a **INGATLAN 2** alatti társasházi lakást 5 000 000 Ft vételárért, amelybe a felújítást követően a felperes és az I.r. alperes költözött be.

A **INGATLAN 1** kisajátításából befolyt összeget részben e lakás felújítására fordították, részben pedig felélték.

2000. évben az élettársi kapcsolat alatt került megvásárlásra az I.r. alperes nevére a **INGATLAN 3**, természetben kivett tanya megnevezésű ingatlan.

Később a felperes és az I.r. alperes elhatározta, hogy nagyobb ingatlanba szeretnének költözni, ezért 2002. november 6. napján megvásárolták a **INGATLAN 4** alatt felvett, a természetben **INGATLAN 4** beépítetlen területet azzal, hogy arra családi házat fognak építeni. A tulajdonjog a felperes és az I.r. alperes között $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$ arányban került bejegyzésre. 2002-ben befektetési célzattal megvásárolták a **INGATLAN 5** alatti, a **INGATLAN 6** és a **INGATLAN 7** alatti, „árterület” megnevezésű beépítetlen területeket, a tulajdonjogot ténylegesen az I.r. alperes nevére jegyezte be a földhivatal.

A felperes a második gyermek megszületését követően a gyermek három éves koráig vette igénybe a gyermekgondozási segélyt, 2000. március 21. napjáig, majd az I.r. alperessel közösen úgy döntöttek, hogy nem megy vissza dolgozni az óvodába, ahol a munkaviszonya már 1996. december 31. napjával megszűnt. Megállapodtak abban is, hogy a felperest munkavállalóként bejelentik a II.r. alperesnél, de ténylegesen a háztartást vezeti. E megállapodás alapján 2001. június 1. napjától kezdődően munkaviszony keretében a felperest a II.r. alperes alkalmazta, beosztása irodai alkalmazott volt, de ilyen minőségében munkát nem végzett a cégnél.

A felperes és az I.r. alperes közötti munkamegosztás szerint az I.r. alperes a családi vállalkozást működtette, míg a felperes feladata a gyermekek gondozása és a háztartás vezetése volt. A közösen megvásárolt telekre eltervezett ingatlan építkezésébe különböző okok miatt nem kezdtek bele, az építkezés megkezdését elhalasztották.

A 2004. január 23. napján kelt bejegyző határozat szerint a II.r. alperes megvásárolta a **INGATLAN 8** lakást, amely a kft. eszközei között 21 397 517 Ft összegben került beállításra. A felperes és az I.r. alperes a gyerekekkel ebbe az ingatlanba költöztek be, a **INGATLAN 2** lakást a cég nem hasznosította, mivel a cégnek nem volt szüksége a bérleti díjra, nyereségesen működött. A peres felek a **INGATLAN 8** ingatlant a cég pénzeszközéből azért vásárolták meg, mivel ha annak egy részét osztalékként fizették volna ki, a tagok részére kifizetett osztalék után 44%-os adót és egészségbiztosítási járulékot is fizetniük kellett volna. A II.r. alperesnél a tagoknak osztalékként kifizethető összeg felhasználására részben úgy került sor, hogy a **INGATLAN 2** és **INGATLAN 8** ingatlanon kívül 2001. évben a II.r. alperes két garázst is vásárolt, valamint 2006. december 21. napján a II.r. alperes nevére került bejegyzésre a **INGATLAN 9** társasház, ahol később a felperes kívánt vállalkozást nyitni.

Ezen kívül 2006-ban befektetési célzattal az I.r. alperes nevére került megvásárlásra a **INGATLAN 10**, valamint az I.r. alperes a testvérétől megvásárolta a **INGATLAN 11** ingatlan $\frac{1}{2}$ tulajdoni hányadát is vétel jogcímén. Az életközösség megszakadását követően 2011-ben a II.r. alperes ezt az ingatlant eladta.

A peres felek élettársi kapcsolata 2006. év végére meglazult, egyre többet veszekedtek, ezt követően az I.r. alperes már megkövetelte, hogy a II.r. alperesnél, a kft.-nél ne csak papíron legyen bejelentve, hanem ténylegesen munkát is végezzen. Az életközösség megszakadásakor az I.r. alperes önként hagyta el az utolsó közös lakást, és a II.r. alperes tulajdonát képező, a felperes és I.r. alperes által korábban lakott **INGATLAN 2** lakásba költözött.

A felperes módosított kereseti kérelmében azt kérte, hogy az elsőfokú bíróság a **GAZDÁLKODÓ SZERVEZET NEVE - II** felperesi tulajdonban lévő üzletrész megváltása jogcímén kötelezze az I.r. alperest 37 414 000 Ft megfizetésére, valamint a **INGATLAN 8** ingatlant 18 500 000 Ft-os értékben adja a kizárólagos tulajdonába, valamint kötelezze az I.r. alperest további 18 914 000 Ft értékkiegyenlítés megfizetésére.

A II.r. alperest a fentiek tűrésére kérte kötelezni.

Az I.r. alperes az élettársi közös vagyon megosztását nem ellenezte, azonban a vállalkozói vagyon vonatkozásában arra hivatkozott, hogy a kft. jogelődje a **GAZDÁLKODÓ SZERVEZET NEVE - I** volt, a felperes mint kültag csak 1000 Ft tőkével 5%-os tulajdonrészrel lett tag és ezt az összeget is közös vagyonból fizették be, kültagként a cégnél személyesen nem működött közre. A jogutód II.r. alperes bejegyzését követően sem változtak meg a társaságban a vagyoni arányok, a felperes 5%-os, míg az I.r. alperes 95%-os tulajdoni aránya változatlan maradt. A jogutód társaságba külső pénzeszközök nem kerültek befizetésre, a 10 000 000 Ft-ra emelt törzstőke a régi cég mérleg szerinti eredményéből lett átminősítve, ezért azonos összegű a két cég vagyonmérlege, így a felperes nagyobb mértékű üzletrészt nem szerzett a jogutódban.

Állította, hogy a vállalkozói vagyonból több rész, mint ami a felperes tulajdonában van, a felperest nem illeti meg. Azt nem vitatta, hogy az élettársi vagyonközösség alatt vétel jogcímén megszerezte a **INGATLAN 12** lakás $\frac{1}{2}$ tulajdoni hányadát, amelyet 3 000 000 Ft-ban kért beállítani a vagyonleltárba, amely ingatlan fejében kérte, hogy a bíróság a 3 db árterületet egyenként 500 000 Ft-os összegben, továbbá a **INGATLAN 10** 1 000 000 Ft-os összegben, valamint a **INGATLAN 3**-t 500 000 Ft-os értéken adja a felperes tulajdonába, ezzel az élettársi közös vagyonukat megosztottnak tekintette.

A II.r. alperes a kereset elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását kérte. Vitatta, hogy a II.r. alperes tulajdonát képező vagyont bármilyen jogcímen a felperes tulajdonába adhatná a bíróság.

Az elsőfokú bíróság a 67. sorszámú ítéletével a felperes és az I.r. alperes élettársi vagyonközösségét oly módon osztotta meg, hogy az I.r. alperes kizárólagos tulajdonába adta

- az ingatlan-nyilvántartás szerint már 1/1 arányban az I.r. alperes nevére bejegyzett, a **INGATLAN 5** árterületet, a **INGATLAN 6** árterületet, a **INGATLAN 7** alatti árterületet egyenként 500 000 Ft értékben,
- a **INGATLAN 3** kivett tanya ingatlant 500 000 Ft értékben,
- valamint a **INGATLAN 10** szövetkezeti garázs ingatlant 1 000 000 Ft értékben.

Kötelezte az I.r. alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek élettársi vagyonközösség megszüntetése jogcímén 41 914 000 Ft-ot, ezt meghaladóan a keresetet az I.r. alperessel szemben elutasította, míg a II.r. alperessel teljes egészében elutasította. Rendelkezett az állam által előlegezett illeték felek általi $\frac{1}{2}$ arányú megfizetéséről, továbbá a felperest kötelezte a II.r. alperes részére perköltség megfizetésére.

Az elsőfokú bíróság által felállított vagyonmérleg szerint az ingatlan-nyilvántartási adatoktól eltérően a felperes és az I.r. alperes közös tulajdonát képezi a 3 db ártéri ingatlan

egyenként 500 000 Ft értékben, a **INGATLAN 3** ingatlan 500 000 Ft értékben, a **INGATLAN 10** szövetkezeti garázs 1 000 000 Ft értékben, továbbá a **INGATLAN 12** ingatlan 1/2 arányban 6 000 000 Ft értékben, valamint a II.r. alperesnél 1997. december 31. napját követően az életközösség megszakadásáig keletkezett 74 828 000 Ft felosztható vagyonnövekmény.

Az élettársi vagyontársaságba tartozó ingóságok vonatkozásában a peres felek 66. sorszáma alatt részegyezséget kötöttek, azt a bíróság 66-III. sorszámu végzésével jóváhagyta, ezért az élettársi vagyontársaság megosztása során az ingóságokat nem vette figyelembe. A peres felek közös döntésére tekintettel kirekesztette a vagyontárgyából a per során elajándékozott **INGATLAN 4-T**, valamint a felperes számára a **GAZDÁLKODÓ SZERVEZET 2 NEVE**-től megvásárolt üdülési jogot.

A felperes és az I.r. alperes jövedelemigazolásai alapján megállapította, hogy a felek jövedelme „papíron” nem tért el jelentősen, ezért mivel az I.r. alperes a magánvagyon vonatkozásában az 50%-os szerzési arányt elismerte - csupán azt vitatta, hogy a vállalkozással kapcsolatos vagyonnövekményből bármilyen összeg elszámolható lenne a felperes javára - megállapította, hogy az I.r. alperest a II.r. alperesnél keletkezett vagyonnövekmény vonatkozásában elszámolási kötelezettség terheli.

A lefolytatott bizonyítási eljárás adatai alapján „A polgári perrendtartásról” szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 206.§-ának (1) bekezdésében biztosított mérlegelési jogköre alapján azt állapította meg, hogy mivel a magánvagyonban a szerzési arány a felek egyező előadása szerint 50-50%-os, nincs indok arra, hogy a vállalkozásban megtestesülő vagyonnövekménynél ne ugyanezt az elszámolási módot alkalmazza. A rendelkező részben meghatározott ingatlanok tekintetében - mivel a felperes nem tartott rájuk igényt és befektetési célból az I.r. alperes nevére megvásárlásra kerültek - megállapította, hogy méltánytalan lenne, ha a felperes tulajdonába kerülnek, mivel ezen ingatlanok befektetési célból történő vásárlásáról is az I.r. alperes döntött. A II.r. alperesnél felosztható vagyonnövekmény összegét 74 828 000 Ft-ban, továbbá a **INGATLAN 12** 1/2 részét 6 000 000 Ft összegben, a 3 db külterületi ártéri területet 1 500 000 Ft értékben, a **INGATLAN 10** 1 000 000 Ft összegben és a **INGATLAN 3** 500 000 Ft értéken figyelembe véve a megosztandó vagyon összegét 83 828 000 Ft-ban állapította meg, amelyből az 50%-os szerzési aránynak megfelelően 41 914 000 Ft megfizetésére kötelezte az I.r. alperest. Ezt meghaladóan az I.r., továbbá az II.r. alperes keresetét elutasította, mivel a II.r. alperes vonatkozásában az érdemi ellenkérelemben foglaltakat alaposnak találta.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének a megváltoztatását kérte oly módon, hogy az I.r. alperes kizárólagos tulajdonába adott 5 ingatlanra tekintettel élettársi vagyontársaság megszüntetése során az I.r. alperest 4 500 000 Ft megfizetésére kötelezze a bíróság értékkiegyenlítés jogcímén. Elsődleges fellebbezési kérelmének indokaként arra hivatkozott, hogy az élettársi vagyontársaság megszüntetése során az elszámolás tárgyát kizárólag a vagyontársasághoz tartozó vagyonelemek képezhetik. Tekintettel arra, hogy - álláspontja szerint - a II.r. alperes vagyona nem képezi a tagok tulajdonát, a társaság vagyona sem képezheti semmilyen formában az élettársi vagyontársaság

megszüntetésének a tárgyát. A II.r. alperes jogelődjében az I.r. alperes még az élettársi kapcsolat létesítését megelőzően szerzett 95%-os mértékű részesedést, ezért ez az I.r. alperes különvagyonába tartozik, amelyet az élettársi közös vagyon megosztása során figyelmen kívül kell hagyni.

Másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását kérte. Vitatta ugyanis, hogy a II.r. alperes vagyonnövekményének a létrehozásához való hozzájárulás mértéke 50-50%-os lenne, az állítása szerint az I.r. alperes számára nagyobb összegű.

Hivatkozott arra is, hogy az I.r. alperes magánvagyonra meg sem közelíti az elsőfokú bíróság által megállapított értéket, ilyen összeget a felperesnek nem tud megfizetni. Amennyiben a gazdasági társaságban a felperes tulajdonában lévő üzletrészt figyelembe lehetne venni, annak 5%-a, azaz 3 741 400 Ft lenne az az összeg, amely a szerzéshez való hozzájárulás mértékeként a felperest a vagyonnövekményből megilletné.

Harmadlagos fellebbezési kérelme arra irányult, hogy az üzletrész-tulajdonokat az ítélet táblája ossza fel és adja a felperes tulajdonába a II.r. alperes 3 550 000 Ft névértékű üzletrészt, az I.r. alperes tulajdonába pedig 6 450 000 Ft névértékű üzletrészt, a kereset ezt meghaladó részét utasítsa el.

Negyedleges fellebbezési kérelmében arra hivatkozott, hogy ha az ítélet táblája a korábbi fellebbezési kérelmeit nem osztaná, a peres felek üzletrész-tulajdonait adja azok osztatlan közös tulajdonába. A felperes tulajdonába az üzletrészek 35,5%-a, míg az I.r. alperes tulajdonába az üzletrészek 64,5%-a kerüljön azzal, hogy az üzletrészek közös képviselője a többségi tulajdonos legyen.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének annak helyes ténybeli és jogi indokai alapján történő helybenhagyását, valamint az I.r. alperes perki költség megfizetésére kötelezését kérte.

Az elsődleges fellebbezési kérelem tárgyában arra hivatkozott, hogy a közös szerzést nem lehet elkülöníteni családi és üzleti vagyonra, a felek életközössége alatti közös gazdálkodása bizonyított, ezért súlytalan álláspontja szerint az I.r. alperes azon érvelése, amely szerint kizárólag a magánvagyonra szolgálhat az elszámolás alapjául az élettársi vagyonszerzés megosztása esetén. A másodlagos fellebbezési kérelem - álláspontja szerint - azért nem vehető figyelembe, mivel nem került megjelölésre határozott kérelem a szerzésben való közreműködés arányában, ezért az a fellebbezés érdemi elbírálásra nem alkalmas.

Állította, hogy a harmadlagos fellebbezési kérelem jogszabályba ütközik, mivel „A gazdasági társaságokról” szóló 2006. évi IV. törvény (Gt.) 130.§-ának (1) bekezdése csak házastársi közös vagyon megosztása esetén ad lehetőséget az üzletrész felosztására, míg a negyedleges fellebbezési kérelem tekintetében is vitatta, hogy az üzletrészek osztatlan közös tulajdonba adásáról dönthetne a bíróság.

A peres felek nem nyújtottak be fellebbezést az elsőfokú bíróság ítéletének az élettársi kapcsolat tényét és annak időtartamát megállapító és a perköltségre vonatkozó rendelkezése ellen és a felperes nem sérelmezte az II.r. alperessel szembeni keresetet elutasító döntést sem, ezért az ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét csak mindezeket meghaladóan bírálta felül, etekintetben azonban az I.r. alperes elsődleges fellebbezési kérelmét alaposnak találta.

Az elsőfokú bíróság - az ítélőtábla eltérő jogi álláspontjához igazodóan - a perbeli jogvita elbírálásához szükséges mértékben a tényállást feltárta, azonban abból részben téves jogi következtetésre jutott.

A felperes élettársi közös vagyon megosztása iránt indított pert az I.r. alperessel szemben, a szerzési arányt 50-50%-ban jelölve meg. Ilyen arányban tartott igényt a **GAZDÁLKODÓ SZERVEZET NEVE - II** üzletrésze is azzal, hogy annak megváltása címén 37 414 000 Ft megfizetésére kérte kötelezni az I.r. alperest, igényt tartott továbbá a **INGATLAN 8** ingatlan tulajdonjára és további 18 914 000 Ft értékiegyenlítés megfizetésére.

Az I.r. alperes a szerzési arányt nem vitatta, azonban a **GAZDÁLKODÓ SZERVEZET NEVE - II** üzletrésze tekintetében a felperesi igényt nem ismerte el, lényegében a tulajdonát képező 95%-os mértékű üzletrész kizárólagos tulajdonát állította és hivatkozott a felperes nevén nyilvántartott 5%-os mértékű üzletrész egyenlő arányú szerzésére is.

A peres felek az eljárás során a közös ingóvagyonukat megosztották, egyező nyilatkozatot tettek a társasági üzletrészen kívül egyéb vagyontárgyaik (ingatlanok) forgalmi értéke és a közös tulajdon megszüntetése tekintetében, ezért a jogvita közöttük lényegében a társaság vagyon, illetve annak növekménye mikénti elszámolására korlátozódott.

Az elsőfokú bíróság az eljárás alatt, illetve döntése meghozatalakor a társasági üzletrész életközösség alatti vagyonnövekménye összegének megállapítására fókuszált és nem tulajdonított kellő jelentőséget a II.r. alperes mint önálló jogi személy elkülönült jogalanyiségének, az élettársaknak az életközösség megkezdésekor fennállt vagyoni viszonyának, különösen az I.r. alperes kizárólagos tulajdonszerzésének a II.r. alperes jogelődjében.

A polgári jogviszony alanyai „A Polgári Törvénykönyvnek A személyekről szóló második része” szerint a természetes személy (az ember) és a jogi személy. A jogi személy önállóan jogképes, jogképessége kiterjed mindazokra a jogokra és kötelezettségekre, amelyek jellegüknél fogva nem csupán az emberhez fűződhetnek [„A Polgári Törvénykönyvről” szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 28.§-ának (1) bekezdése]. Bár a jogirodalomban is elfogadott álláspont szerint a jogi személy önálló jogalanyiséga fikció, mivel a jogi személy végső soron, akár áttételesen természetes személyekből áll, illetőleg természetes személyek hozzák létre, a jogi személy önálló jogalanyiséga mégis azt jelenti, hogy a jogi személy jogképessége nem a létrehozó, illetve a benne részt vevő személyek jogképességének együttese, hanem jogalanyiséga a résztvevő személyek jogképességétől függetlenné válik, önálló, elkülönült és absztrakt. A jogi személyt az önálló jogképessége folytán megillető jogok és kötelezettségek nem a résztvevő tagok jogai és kötelezettségei, vagy azok

együttese - így a vagyona is elkülönül a tagok vagyonától -, hanem a jogi személyt a jogok és kötelezettségek elkülönülten, mint önálló jogképességgel rendelkező jogalanyt illetik meg.

A jogi személynek elkülönült vagyona is van, amelyet az azt létrehozó személyek bocsátanak rendelkezésre, amely nem lesz egyikőjüké sem, hanem a vagyon az általuk létesített önálló szervezetet, a jogi személyt illeti meg. Ez a vagyon biztosítja a jogi személy céljainak az eléréséhez szükséges feltételt. A jogi személy elkülönült vagyonából következik, hogy vagyonjogi jogosultságai és kötelezettségei általában - ha a jogszabály kivételt nem tesz - egyáltalán nem érintik a tagok magánvagyonát. Az elkülönült vagyonhoz elkülönült felelősség társul: a jogi személy lényegéből, önálló jogosultságából következik, hogy ha a működése, gazdasági tevékenysége során kötelezettségei keletkeznek, a tartozásokat nem a tagok saját vagyonából, hanem kizárólag a jogi személy elkülönült vagyonából kell fedezni, kivéve, ha a tagi felelősség áttörésére a jogszabály lehetőséget ad.

Az elsőfokú bíróság a II.r. alperes elkülönült vagyonát azonosította a felperes és az I.r. alperes élettársi kapcsolata alatt keletkezett közös vagyonával, holott a II.r. alperes önálló, elkülönült jogi személyiségéből következően erre nem lett volna lehetősége.

Legfeljebb a társasági üzletrész vonható elszámolás alá, mely azonban a felekre figyelemmel 95% mértékben az I.r. alperes kizárólagos tulajdonát képezi, így ténylegesen az 5%-os üzletrész a felek közös vagyona, hiszen a felperes az üzletrész megszerzése tekintetében különvagyonára nem hivatkozott.

Az más kérdés, hogy a II.r. alperes tagjai a Gt. legfőbb szervi ülésén hozott határozattal rendelkezhetnek a társasági jogban előírt jogszabályoknak megfelelően, hogy a cég vagyonát mire használják fel, sor kerül-e a Gt.132.§-a (1)-(2) bekezdései alapján osztalék kifizetésére, vagy eredménytartalékba helyezik a nyereséget, stb. Ezek a döntések azonban, függetlenül attól, hogy egy cég tagjai élettársi kapcsolatban is élnek, abban az esetben, ha az élettársi közös vagyonból semmilyen összeg befizetésére nem kerül sor a cég működése során, az élettársak üzletrészeinek a mértékét nem érinti, az akár közösen is alapított társaság üzletrészeinek alvagyoni jellege megmarad, önmagában az élettársi jogviszony a II.r. alperesben a tagok üzletrészei vonatkozásában közös vagyont nem hoz (hozott) létre.

Az élettársi jogviszony alatt szerzett dolog - eltérően a házastársakra vonatkozó szabályoktól - akkor közös tulajdon, ha annak megszerzésében mindketten közreműködtek és ezt vagyonelemenként kell vizsgálni (BDT2006.1368.).

A nem vitatott tényállás szerint a **GAZDÁLKODÓ SZERVEZET NEVE - II** az I.r. alperes által az életközösség megkezdése előtt alapított **GAZDÁLKODÓ SZERVEZET NEVE - I**-ből alakult átalakulással, melynek tagja 95%-ban az I.r. alperes volt. Az életközösség időtartama alatt a felperes belépett a betéti társaságba, megszerezve annak 5%-át, majd a felek ugyanilyen arányban lettek tulajdonosai az átalakulással létrejött kft-nek is. Bár a felek 5%-os betéti-, illetve a korlátolt felelősségű társasági részesedést közös vagyonból szereztek, azonban ezen túlmenően a közös vagyonból nem járultak hozzá a társaság

működéséhez, külső forrásból törzstőke-emelésre nem került sor, a társaság vagyona a meglévő vagyon növekménye, illetve a működés következménye volt.

A gazdasági társasági részesedés életközösség ideje alatt bekövetkezett értékelkedésének vizsgálatakor a bíróságnak mindenekelőtt azt kell meghatároznia, hogy az értéknövekmény milyen okból keletkezett, az a részesedés haszna, avagy sem.

Az adott gazdasági társaság cégformájától függően az értéknövekmény elvileg az következhet:

- a tagok személyes közreműködésére,
- a tagok vagyoni hozzájárulásának a társaság általi működtetésére, vagy
- mindezekről független külső (kereslet-kínálat alakulására, piaci vagy egyéb) körülményekre tekintettel is.

Vagyonjogi értelemben haszonnak minősül a gazdasági társaságban részesedés minden olyan időszakos vagy rendszeres hozadéka - így az osztalék is -, amely a társasági tagsági jogviszony fennállásának a tartama alatt, a vagyoni (pénzbeli, vagy nem pénzbeli) hozzájárulás hasznosításának az eredményeként, abból ered.

Ugyanakkor nem haszonnak, hanem az adott társaságban részesedés értékén szerzett vagyonnak (a társaságban részesedés helyébe lépett értéknek) minősül a részesedés olyan hozadéka, amely a vagyoni (pénzbeli, vagy nem pénzbeli) hozzájárulás hasznosításának az eredményeként, abból ered ugyan, időszakosnak, vagy rendszeresnek azonban nem tekinthető, mert annak a megszerzése egyrészt egyszeri jellegű, másrészt magának a gazdasági társaságban tagsági jogviszonynak, tehát a társaságban részesedésre való jogosultságnak a megszűnését is feltételezi, valójában tehát annak ellenértékét képezi. (Pfv.II.21.031/2000.)

Sem az adott vagyontárgy hasznának, sem az értékén szerzett vagyonnak (helyébe lépett értéknek) nem tekinthető viszont az egyes vagyontárgyak értékében az életközösség ideje alatt bekövetkezett olyan értékelkedés összege, amely nem az adott vagyontárgy hozadékát képezi, illetve nem minősül az adott vagyontárgy - részbeni, vagy egészbeni - ellenértékének sem, hanem amely a tag házastársa által végzett munka, illetve az általa kifejtett személyes tevékenység eredményeként következett be és valójában az ilyen tevékenység eredményét, illetve ellenértékét képezi.

Csak hogy, míg házastársak esetén jelentősége van annak, hogy az értéknövekmény a különvagyon haszna-e, avagy az „A házasságról, a családról és a gyámságról” szóló 1952. évi IV. törvény (a továbbiakban: Csjt.) 28.§-a (1) bekezdésének d) pontja, illetve (2) bekezdése szerinti különvagyonához tartozik, vagy az a kifejtett munka ellenértéke, addig az élettársak esetében ez a megkülönböztetés nem bír jelentőséggel, nem érvényesül ugyanis az a szabály, hogy a házastárs kizárólagos vagyonának haszna, amely az életközösség fennállása alatt keletkezett, közös vagyonnak minősül. A Ptk. 578/G.§-ának (1) bekezdése nem minősíti a különvagyon hasznát közös vagyonnak, a tag tevékenységeinek ellenértéke pedig elsődlegesen a szerzési arány körében vagy a tag kizárólagos tulajdonaként értékelhető.

Az ítélezési gyakorlat a házassági vagyonközösségi perekben egyértelműen állást foglalt tekintetben is, hogy kft. üzletrész esetében a társaság számviteli szabályok szerint

számított adózott eredménye taggyűlés által felosztani rendelt részéből kifizetett osztalék az üzletrész hasznának minősül (Legfelsőbb Bíróság Pfv.II.21.858/2005/5.), ezáltal az a közös vagyont gyarapítja. Élettársaknál azonban ez a szabály sem alkalmazható. Ha tehát a peres felek esetében osztalék kifizetésére került volna sor, úgy az vagy az I.r. alperes kizárólagos tulajdonát gyarapította volna 95% mértékben, 5%-ban a közös vagyont, vagy pedig a szerzési arány körében lett volna az I.r. alperes javára 95%-ban elszámolható, ami ismerve azt a tényt, hogy a felek egyéb forrásból jövedelemmel nem rendelkeztek, indokoltá tette volna a társasági üzletrész aránya szerint a szerzési arány módosítását.

Önmagában az a tény sem befolyásolja az elszámolást, hogy a peres felek sajátos gazdálkodást folytattak és a társaság eredményét nem osztották meg, hanem a családi használatban lévő vagyontárgyaikat a társaság nevére vásárolták meg, mivel annak a vagyongyarapodásnak a felosztása is hasonló tulajdoni arányokat eredményezett volna, legfeljebb kisebb volumenű vagyon tekintetében. A felek célja ugyanis nem vitásan az volt, hogy mentesüljenek az osztalék-kifizetést terhelő költségek alól, ezáltal nagyobb értékű vagyontárgyak vásárlására nyíljon lehetőségük.

Megjegyzi az ítéletábra, hogy a feleknek lehetősége lett volna arra, hogy akár írásban, akár szóban, akár ráutaló magatartással egymás közötti belső elszámolási, vagy akár tulajdonszerzési viszonyukat eltérően rendezzék, azonban ilyen tartalmú megállapodás meglétére maga a felperes sem hivatkozott, a joglemondás pedig az I.r. alperes részéről kifejezett nyilatkozatot kívánt volna.

Mindezekből következően az ítéletábra az elszámolásból az 1997. december 31-ét követő nyereséges gazdálkodás következtében az életközösség megszakadásáig keletkezett 74 828 000 Ft felosztható vagyonnövekmény elszámolását mellőzte. Ugyanakkor az I.r. alperes az elsődleges fellebbezési kérelmében a 95% mértékű részesedés különvagyonként történő elszámolását igényelte, az I.r. alperes nevén nyilvántartott 5%-os üzletrésszel összefüggésben azonban igényt nem támasztott, ezért az üzletrész forgalmi értékének megállapítása nem vált szükségessé, az ítéletábrának e vonatkozásban megtérítési igényről nem kellett rendelkeznie.

Mindezekre tekintettel az elszámolás a felek között az alábbiak szerint alakul.

	Felperes	I.r. alperes
Kizárólagos vagyona GAZDÁLKODÓ SZERVEZET NEVE - II 5%-os üzletrésze	birtokában	
Kizárólagos vagyona GAZDÁLKODÓ SZERVEZET NEVE - II 95%-os üzletrésze		birtokában
Közös vagyon 1) INGATLAN 7 árterület 2) INGATLAN 6 árterület		500 000 Ft 500 000 Ft 500 000 Ft 500 000 Ft 1 000 000

3) INGATLAN 5 árterület 4) INGATLAN 3 kivett tanya ingatlan 5) INGATLAN 10 szövetkezeti garázs 6) INGATLAN 12 ingatlan 1/2 tulajdoni hányada		Ft 6 000 0000 Ft
Összesen:		9 000 000 Ft

Az egy főre jutó vagyon: 4 500 000 Ft,

Felperes birtokában lévő közös vagyon: 0 Ft,

I.r. alperes birtokában lévő közös vagyon: 9 000 000 Ft,

A felperesnek megtérítendő: 4 500 000 Ft.

Mindezekre figyelemmel az ítéletábra az I.r. alperes elsődleges fellebbezési kérelmének megfelelően a Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, a fellebbezett rendelkezését pedig a rendelkező részben írtak szerint megváltoztatta.

Arra tekintettel pedig, hogy a vagylagosan előterjesztett fellebbezési kérelmek közül az elsődlegesként megjelölt fellebbezési kérelmet megalapozottnak találta, a másodlagosan és harmadlagosan, negyedlegesen előterjesztett fellebbezési kérelmek érdemi vizsgálatát az ítéletábra mellőzte.

A Pp. 78.§-ának (1) bekezdése alapján a pereszes felperest kötelezte az I.r. alperes ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltsége megfizetésére. Az ügyvédi munkadíj összegét az ítéletábra a Pp. 79.§-ának (1) bekezdése alapján hivatalból határozta meg „A bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről” szóló, módosított 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§-ának (1), (3), (5) és (6) bekezdéseiben foglaltak figyelembevételével, értékelve azt is, hogy a másodfokú eljárásban tárgyalás tartására is sor került, azonban a fellebbezés tárgya nem tekinthető túlságosan bonyolultnak.

A felperes illetékfeljegyzési joga folytán az állam által előlegezett és az 1990. év XCIII. törvény (Itv.) 48.§-a (1) bekezdése alapján megállapított illetéket az Itv. 74.§-ának (3) bekezdése alapján alkalmazandó „A költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban” tárgyú 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§-a (2) bekezdése alapján a felperes köteles az állami adóhatóság külön felhívására megfizetni.

Debrecen, 2013. december 11.

Szilágyiné Dr. Karsai Andrea sk. a tanács elnöke, Dr. Dzsula Marianna sk. előadó bíró, Dr. Szűcs Lajos sk. bíró

A kiadmány hitelül:

-kiadó-

